

Карась/Хоппс: Україна в молекулах

Перетворення куратора в своєрідну «невидиму руку» сучасного мистецтва є одним з найбільш точних свідчень так званої «смерті суб'єкта». «А4, кулькова ручка» в Karas Gallery є одним з найбільш переконливих і цілісних варіацій на тему цього поняття. Самі оцініть основний посыл куратора цього проекту, Євгенія Карася: «“А4” – це збірник фокусів уваги». Можна собі дозволити продовжити думку далі, адже тут мова йтиме вже про розмивання фокусу, розбиття світу на деталі, в якому авторитарна фігура людини вже не може бути чітко окреслена. Навіть більше: цей новий образ людини саме з фрагментарності і народжується.

Збираючи в одному приміщенні таке накопичення соціального досвіду, ти ніби втрачаєш все індивідуальне, відводячи свій погляд від нього. Адже всі ці 1000 малюнків на офісному папері ніщо інше як колективна пам'ять України за останні 13 років. Все це уламки незакінчених історій, не до кінця відрефлексовані імпульси, але саме так і потрібно. Необхідно розуміти, що більшість з побаченого – культурний шум часу. Короткі уривки розповідей про те, як варто виживати при відсутності опалення, або серія про президентські вибори Влада Кришовського, «віра істинна» в Христа, як одна з функцій вордівського файлу Юлії Мацейко, «Заповіді жінки» Надії Міцкевич, в яких канонічні фемінні зображення з'єднується з таким же канонічним для України сімейним насиллям. В колективну пам'ять здатне ввійти абсолютно все: навіть в небі пролітаючий Шагал, тільки не над Вітебськом разом зі своєю Беллою, а над станцією Либідська, одразу біля тарілки Флоріана Юр'єва (авторства Ксенії Ларелі) або ж миле знуцання «Якби я була В'ятровичем» Алевтини Кахідзе. Це репрезентує кожного з авторів, відомих чи ні, в якості прямого спадку, чи навіть продукту нав'язливих історико-воєнних наративів сучасної України. Ви спробуйте якось інакше розпізнати ці «воістину народні сюжети». Це голоси, які лунають звідусіль, не ламаючи при цьому тенденції всезагальної спрацьованістю з реальністю. На стінах галереї автори не порушують визнаної «культурної карти» у всіх її граничних виявах, навпаки – вони розбивають оточуючу їх українську реальність до рівня молекул.

Це проект максимально прозорого діалогу, адже всі бар'єри подолано простотою підручних засобів: кулькова ручка, папір А4 і необмежене коло тем та манер виконання. Одним словом, створені всі умови для вседозволеності та варіативності.

Навіть самої фігури куратора в цьому практично немає, а є лише ті 350 художників, які дивляться з 1000 аркушів навколо. Це цілком можна було б назвати українським еквівалентом виставки «Тридцять шість годин» Уолтера Хоппса, головна концепція якої – залучення художників з вулиці в маленький альтернативний простір – Музей тимчасового мистецтва. Проект Хоппса міг і повинен був вмістити в собі всіх і все. Робота куратора полягала

лише в тому, щоб зустрічати кожного бажаного з вулиці і приймати його роботу, одразу монтуючи її в загальну експозицію. Єдиною вимогою було те, щоб робота могла пролізти в двері. Так продовжувалося 36 годин. Але все ж проект Карася більш складний: замість 36 годин – 13 років, замість принципу «що пролізе в двері» кулькова ручка і формат А4.

Але наслідок як для Євгена Карася, так і для Уолтера Хоппса виявився спільним: виникло об'єднання абсолютно інклюзивних художників. Судіть самі: надзвичайно важко було б назвати те, що вони б не включили в свою творчість. З одного боку – це доволі простодушні реакції на цілком природні явища. Але цих реакцій є і має бути багато. Адже подібні ідеї мають цілком зрозуміле підґрунтя – переконаність, що людина здатна сприймати мистецтво в тих же об'ємах, в яких сприймає природу.

Всі ці роботи - не просто короткі ілюстрації на тему буття, але перш всього буття в Україні. Фрагментарного, нібито вирваного з контексту, поза будь-яким цілісним наративом. Єдиним контекстом є те, що всі експоновані роботи були автоматично визнані мистецтвом, так як їх помістили у виставковий простір. Таким чином випадкові образи українського суспільства зафіксувалися на рівні експозиції, створивши своєрідний «музей сприйняття», миттєво явлену схему глядацької політики останніх 13 років. Проект «А4, кулькова ручка» спіймав ці молекули-образи – дихання часу всієї країни, порушивши абсолютно всі перестороги уявної невимовності.

Дихай, Україно, дихай.

Анна Калугер